

Robinson, Florida en Tapscott over innovatie in tijden van crisis

Socialeinnovatie.nu had de afgelopen weken de luxe om drie grote specialisten te mogen spreken op het gebied van creativiteit, talent en ontwikkeling, te weten creativiteitsexpert Sir Ken Robinson, Creative Class-auteur Richard Florida en managementschrijver Don Tapscott. Maar daarnaast was er gelegenheid om reacties te vragen aan Eurocommissaris Viviane Reding (Information Society en Media), IBM Europe topman Larry Hirst en Mario Queiroz, vice president Product Management bij Google. De vraag luidt: wat betekent deze crisis?

Waar liggen kansen? Wat zien we over het hoofd?

Waar sommige onderzoekers nu al menen dat het einde van de crisis in zicht is en dat er herstel verwacht wordt vanaf 2010, daar zijn Don Tapscott, Richard Florida en Sir Ken Robinson terughoudender. Mogelijk koersherstel op de beurzen en verwachtingen van ondernemers verhullen het feit dat er wat hen betreft geen sprake kan zijn van een terugkeer naar business as usual. Er is meer aan de hand.

Grote veranderingen

Don Tapscott: "Dit is een tijd van grote veranderingen. En dat heeft met name te maken met de opkomst van de Netgeneration, de generatie die met internet opgegroeid is. Wie leert vanachter een computer in plaats van achter een boek doet op een heel andere manier kennis op. De hersenen van netgeners hebben zich op een geheel andere manier ontwikkeld. Ze doen andere dingen en ze doen de dingen anders. Puur demografisch bekeken zie je waar ze een enorme impact zullen gaan hebben. Getalsmatig zijn deze kinderen van de babyboomers in de VS al in de meerderheid vergeleken met hun ouders. De echo van de babyboom is dus groter dan de boom. Neem een land als Iran. De jongere generatie is daar zo groot, dat het niet anders kan dan dat zij dat land ingrijpend gaan innoveren."

Het talent van de Netgeners is nodig om organisaties te veranderen. In Europa is dit jonge talent echter getalsmatig schaarser dan in de VS. "Des te heviger zal erom gevochten worden," meent Tapscott. Sir Ken Robinson spreekt van een Tweede Klimaat Crisis. "Je hebt de crisis van natuurlijke hulpbronnen, maar er is ook een crisis van wat we met onze human resources doen. We maken slecht gebruik van onze talenten die we voor innovatie hard nodig hebben, alleen al om de simpele reden dat de meeste volwassenen geen flauw benul hebben wat hun eigenlijke talenten zijn. Ons onderwijs is daar helemaal niet op afgestemd. En dat terwijl creativiteit de enige plek is waar je nu heen kunt als je op zoek gaat naar innovatie." Richard Florida beaamt de uitspraken van Robinson en Tapscott: "Menselijk talent is de enige echte bron van welvaart en kapitaal die we hebben. Alleen wordt zij slecht ontwikkeld en niet gestimuleerd in de organisatievormen die we kennen."

Kansen

De oplossingsrichting zit in een betere ontwikkeling van individueel talent, een betere benutting ervan in organisaties en in het inzetten van de talenten van Netgeners om die innovatie vorm te geven. Bijvoorbeeld in het opzetten van totaal andere en nieuwe organisatievormen. Eurocommissaris Viviane Reding: "Het internet is de tool die ons uit de economische neergang moet halen. Nu zie je Web 2.0 sociale netwerken nog vooral voor de lol gebruikt worden, maar de enorme kracht van het internet zal pas ten volle benut worden wanneer sociale netwerken ingezet worden voor economische productiviteit. Dat zal de manier waarop onze MKB-bedrijven functioneren ingrijpend veranderen. Als Europese

Commissie is het dan zaak dat je werkt aan de totstandkoming van een online interne markt. Daar moeten we de nodige barrières nog weghalen.”

Mario Queiroz valt Reding bij: “Zodra we van community naar collaboratie gaan, dan ga je economische toegevoegde waarde creëren. Je hebt een grote kritische massa, omdat de Netgeneration overall op de wereld actief is en dat wordt alleen maar meer. Het internet gaat niet vertragen vanwege de recessie. Wat je op gang ziet komen is een complete re-industrialisatie van onze planeet. Daarin zal nog een hoop gaan veranderen. Google bestaat pas een jaar of tien en we zijn op een missie van 300 jaar.”

Grote beweging

“Het internet is nu een nieuw productiemiddel aan het worden,” stelt Larry Hirst van IBM. Hirst vergelijkt de huidige recessie met eerdere periodes in de geschiedenis waarin de opkomst van ingrijpende vernieuwingen altijd gevolgd werd door een periode van paniek en crisis, waarna de innovaties pas ten volle toegepast gingen worden. Hirst: “De industriële revolutie werd gevolgd door economische paniek in de achttiende eeuw. De periode van de stoom en spoorwegen leidde tot een crisis rond 1847. Daarna deed de periode van staal en elektriciteit zijn intree, die in de VS leidde tot de lange depressie van 1893. Begin twintigste eeuw brak het tijdperk van de olie aan met de auto en massaproductie. Dat had de beurscrash van 1929 tot gevolg. De brede toepassingen van die economie die op natuurlijke hulpbronnen en industriële organisatie was gebaseerd vonden pas na de Tweede Wereldoorlog plaats. Ik denk dat het jaar 1971 het begin van het tijdperk van de ICT markeert. Nu zitten we, met de dotcom burst en de kredietcrisis, in de paniekperiode van het ICT Tijdperk. De brede toepassingen van alles wat ICT en internet ons te bieden hebben, zal dus pas plaatsvinden nadat de crisis over is.”

Richard Florida, die de huidige crisis The Great Reset van ons economisch systeem noemt, zegt dat de grote omschakeling al decennia aan het gebeuren is. “Vanaf 1980 tot nu zie je dat bijna alle nieuwe banen die er in de wereld gecreëerd zijn, banen zijn in de creatieve of kennissector. Vrijwel al het banenverlies in de laatste twintig tot dertig jaar is in de productiesector. Werkloosheid in de kennis en creatieve sector is nooit boven de 4,5% geweest.”

Wat we over het hoofd zien

Sir Ken Robinson vindt het belangrijk dat mensen het goede besef van het begrip talent hebben. “Het is een persoonlijk proces. Mensen vinden hun talent als ze in hun element zijn. Als je iets doet wat je van nature goed afgaat en waar je van houdt. Onderzoek wijst uit dat het er met name om gaat dat je je in omstandigheden bevindt waarin je aangemoedigd wordt. Talent ontwikkelen betekent dus vooral omstandigheden creëren waarin mensen opbloeien.”

Richard Florida wil eraan toevoegen dat het wezenlijke van talent en ook van de toekomst van de economie ligt op het stedelijke, regionale niveau. “Het gaat hier niet om maatregelen die op nationale of wereldschaal genomen gaan worden. Talentontwikkeling vraagt om veel en heel verschillende lokale inspanningen. Net zoals de vergelijkingen die Sir Ken maakt over een onderwijs met een fastfood model waarin je overall meer van hetzelfde krijgt, en een onderwijs als een Michelin systeem met een hoge kwaliteit en een grote verscheidenheid, zo zullen ook de economisch meest innovatieve en creatieve steden ieder een geheel eigen karakter hebben.”

Don Tapscott, tenslotte, geeft organisaties het advies mee om arbeidssystemen te ontwerpen die aansluiten bij Web 2.0. “Denk opnieuw na over wat autoriteit betekent. Denk opnieuw na over werving – ga liever goede relaties aan. Denk opnieuw na over scholing. Doe Facebook en andere Netgeneration tools niet in de ban. Ga anders denken over het vasthouden van mensen, ontwikkel langdurige relaties. En overkom de muur tussen

generaties. Het leren tussen generaties zal steeds meer het succes op de werkvloer bepalen. En bovenal, denk niet dat die nieuwe op het internet gebaseerde organisatiemodellen iets zijn dat er zo maar een beetje bij komt. Als je instituties niet veranderen dan zullen ze vervangen worden door andere instituties. Het wordt tijd dat we een Digitaal Marshall Plan krijgen, want de opgave is groot.”